

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра цивільно-правових дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з навчальної роботи
проф. Гаврилюк С. В.

« _____ » _____ 2013р.

Право соціального захисту України

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
напряму 6.030401 «Правознавство»

Луцьк – 2013

Робоча програма навчальної дисципліни «Право соціального захисту України» для студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство». – 7 червня 2013р. – 57 с.

Розробник:
старший викладач
кафедри цивільно-правових дисциплін

Вознюк Н. І.

Рецензент:
професор кафедри
цивільно-правових дисциплін
кандидат юридичних наук

Якушев І. М.

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

протокол № ____ від ____ . ____ . 2013 р.

В. о. завідувача кафедри
цивільно-правових дисциплін
кандидат юридичних наук, доцент _____ (Духневич А. В.)

Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією юридичного факультету

протокол № ____ від ____ . ____ . 2013 р.

Голова науково-методичної
комісії юридичного факультету _____ (Гусак А. П.)

Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету

протокол № ____ від ____ . ____ . 2013 р.

© Вознюк Н. І., 2013 р.

Вступ

Право соціального захисту, як і будь-яка галузь права є складовою частиною системи права України. Дана галузь права включає широку, внутрішньо узгоджену, хоча й не кодифіковану сукупність правових норм, має свій набір вихідних загальних положень – предмет, метод, принципи та інше, які розкривають своєрідність і специфіку правового регулювання.

Навчальна дисципліна «право соціального захисту» являє собою систему взаємоузгоджених елементів навчального процесу, які зорієнтовані на вивчення студентами вказаної дисципліни.

Об'єктом вивчення навчальної дисципліни «право соціального захисту України» є система правових норм та правовідносин, які виникають внаслідок регулятивного впливу вказаних норм. Також вивчаються теоретичні конструкції, створені вітчизняними та іноземними вченими-правознавцями, що відображають природу основних інститутів права соціального захисту, та спрямовані на вирішення його основних проблем.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Загальна кількість годин 108	0304 право	нормативна
	6.030401 правознавство	Рік підготовки: 5
		Семестр: 9,10
		Лекції 10 год.
		Практичні: 6 год.
	бакалавр	Самостійна робота 62 год.
		Індивідуальна робота 30 год.
Форма контролю: <u>екзамен</u>		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів ґрунтовних теоретичних знань щодо системи та структури права соціального захисту, знання та розуміння норм підгалузей та окремих інститутів права соціального захисту, визначення основних понять.

Вказана мета може бути досягнута шляхом виконання наступних завдань:

- оволодіти теоретичним підґрунтям права соціального захисту;
- засвоїти принципи формування та складові елементи системи права соціального захисту;
- оволодіти нормативним матеріалом, застосовуючи для його вивчення здобуті знання з теорії;
- набути базових навичок практичного застосування норм права соціального захисту у безпосередній діяльності державних органів по реалізації конституційних прав громадян.

Вимоги до знань та умінь студентів.

Студенти після вивчення курсу «Право соціального захисту України» повинні знати та вміти використовувати у безпосередній діяльності та при подальшому вдосконаленні знань і умінь з права соціального захисту теоретичні засади вказаної галузі права.

Студенти повинні володіти знаннями щодо системи нормативно-правових актів, які регулюють суспільні відносини у вказаній сфері, володіти навичками по подальшому проведенню самоосвіти для забезпечення актуального стану знань у вказаній сфері.

У студентів повинні бути сформовані навички щодо застосування норм права соціального захисту шляхом безпосередньої правозастосовчої діяльності та складення окремих правових документів. Вирішуючи практичні

завдання (казуси), потрібно давати повні і обґрунтовані як нормативно, так і логічно відповіді на поставлені питання. Логічному і нормативному обґрунтуванню повинен відповідати кожний висновок, зроблений при відповіді на те чи інше питання і кінцевий, і проміжний. Не можна робити висновків, що лише фіксують порушення закону. Потрібно обов'язково показати наслідки такого порушення і способи відновлення порушених прав.

Розкриваючи теоретичні питання, студенти повинні прагнути до максимального повного і чіткого викладу всіх проблем, що досліджуються. При цьому важливо показати діалектику їхнього розвитку, розкриваючи відмінності в трактуванні розглядуваних положень, провести порівняльний аналіз питань, що висвічуються у відповідних розділах різних підручників та в спеціальній літературі.

Аналізуючи зміст правових норм, студенти мають в обов'язковому порядку давати точні і конкретні посилання на відповідні нормативно-правові акти: вказувати коли і ким вони прийняті, відповідні статті, пункти, підпункти. При цьому студент повинен звертатися безпосередньо до тексту нормативних актів, а не викладати їх зміст за навчальною, довідковою чи популярною літературою.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- теоретичні засади права соціального захисту;
- систему законодавства в сфері соціального захисту;
- сучасний стан, особливості та основні тенденції розвитку юридичної практики в сфері соціального захисту;
- форми захисту прав громадян у сфері соціального захисту;
- основні напрямки вдосконалення чинного законодавства в сфері соціального захисту;
- підстави та порядок застосування юридичної відповідальності за

порушення чинного законодавства в сфері соціального захисту.

вміти :

використовувати у безпосередній діяльності та при подальшому вдосконаленні знань і вмінь з права соціального захисту теоретичні засади вказаної галузі права;

аналізувати юридичні факти;

орієнтуватися в системі чинного законодавства;

тлумачити чинне законодавство в сфері соціального захисту;

застосовувати норми права соціального захисту шляхом безпосередньої правозастосовчої діяльності та складення окремих правових документів;

застосовувати основні форми захисту прав громадян у сфері соціального захисту.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 108 годин.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття права соціального захисту та його місце в системі права України.

Поняття та предмет права соціального захисту.

Сполучення імперативного і диспозитивного способів правового регулювання, централізованого, муніципального і локального правового регулювання. Наявність особливих юридичних фактів (юридичного складу) для виникнення, зміни та припинення соціально-захисних правовідносин.

Функції права соціального захисту. Система права соціального захисту. Проблема поділу права соціального захисту на інститути. Юридичні норми та їх класифікація.

Право соціального захисту в системі національного права України. Поняття, система та значення основних принципів права соціального захисту України. Зміст принципів права соціального захисту України.

Поняття та види правовідносин у сфері соціального захисту. Підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин у сфері соціального захисту. Особливості юридичних фактів як підстави правовідносин у сфері соціального захисту та їх види.

Суб'єкти правовідносин у сфері соціального захисту. Суб'єкти надання і суб'єкти - одержувачі соціальних благ як соціального захисту. Поняття та види об'єктів правовідносин з соціального захисту. Зміст правовідносин з соціального захисту: загальна характеристика.

Тема 2. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування: поняття, принципи та види. Суб'єкти загальнообов'язкового державного соціального страхування. Об'єкти загальнообов'язкового державного соціального страхування. Страховий ризик і страховий випадок. Характеристика страхових випадків та умови надання соціального забезпечення.

Поняття та значення страхового стажу в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Фонди соціального страхування, порядок їх формування та використання.

Основні види матеріального забезпечення та соціальних послуг в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування. Підстави припинення виплат і надання соціальних послуг. Відповідальність страхувальників, страховиків та осіб, які надають соціальні послуги. Обов'язки застрахованих осіб.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням

(поняття, принципи, суб'єкти, види матеріального забезпечення та соціальних послуг).

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття (поняття, принципи, суб'єкти, види матеріального забезпечення та соціальних послуг).

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві (поняття, принципи, суб'єкти, види матеріального забезпечення та соціальних послуг).

Тема 3. Система пенсійного забезпечення в Україні.

Поняття пенсії, види пенсій відповідно до законодавства України. Структура системи пенсійного забезпечення в Україні.

Принципи, засади і механізм функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Загальна характеристика рівнів пенсійного забезпечення: солідарна система, накопичувальна система, недержавна накопичувальна система.

Особи, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню, добровільна участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Поняття страхового стажу. Питання зарахування трудового стажу при призначенні пенсій.

Види пенсійних виплат за рахунок коштів Пенсійного фонду в солідарній системі. Порядок призначення та перерахунку пенсій. Виплата, припинення та поновлення пенсій.

Поняття накопичувальної пенсійної системи та умови її упровадження в Україні.

Система та принципи недержавного пенсійного забезпечення. Правові способи здійснення недержавного пенсійного забезпечення. Види пенсійних

виплат недержавних пенсійних фондів (пенсія на визначений строк, одноразова пенсійна виплата).

Поняття і умови призначення пенсій за вислугу років. Особливості пенсійного забезпечення окремих категорій громадян.

Тема 4. Державні соціальні допомоги.

Поняття державних соціальних допомог, їх ознаки та види.

Державні допомоги сім'ям з дітьми: види, порядок та умови призначення.

Державна соціальна допомога інвалідам з дитинства та дітям інвалідам (державна допомога, надбавка на догляд, допомога на поховання).

Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям: розмір та порядок призначення.

Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію та інвалідам. Умови та порядок призначення допомоги. Державна соціальна допомога на догляд інвалідам війни, самотнім малозабезпеченим особам, малозабезпеченим інвалідам I групи та деяким іншим категоріям осіб.

Тема 5. Соціальний захист окремих категорій населення. Соціальне обслуговування в системі соціального захисту України.

Поняття, ознаки та види соціальних пільг. Соціальні послуги, їх форми та види.

Соціальний захист інвалідів (пільги, послуги, пенсійне забезпечення, забезпечення державними допомогою ми, реабілітація).

Загальні засади соціального захисту осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Загальні засади соціального захисту дітей в Україні.

Загальні засади соціального захисту ветеранів праці та осіб похилого віку, ветеранів війни, дітей війни.

Поняття, види та принципи соціального обслуговування. Правовий статус суб'єктів, які надають соціальні послуги. Органи, соціальні служби та соціальні установи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Поняття права соціального захисту та його місце в системі права України.		2	2	10	12	
Тема 2. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування		2			12	
Тема 3. Система пенсійного забезпечення в Україні. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування		2	2	10	12	
Тема 4. Державні соціальні допомоги.		2	2	10	13	
Тема 5. Соціальний захист окремих категорій населення Соціальне обслуговування в системі соціального захисту України.		2			13	
Усього годин	108	10	6	30	62	12

5. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
-------	------	-----------------

1	<p>Тема 1. Поняття, предмет та система права соціального захисту.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державні соціальні стандарти та соціальні гарантії у сфері соціального захисту. 2. Поняття права соціального захисту, його предмет, метод та система. 3. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування : поняття, принципи та види. 4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням (поняття, принципи, суб'єкти, види матеріального забезпечення та соціальних послуг). 5. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття (поняття, принципи, суб'єкти, види матеріального забезпечення та соціальних послуг). 6. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності (поняття, принципи, суб'єкти, види матеріального забезпечення та соціальних послуг). 	2
2	<p>ТЕМА 2. Система пенсійного забезпечення в Україні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура системи пенсійного забезпечення в Україні. 2. Принципи, засади і механізм функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. 3. Види пенсійних виплат за рахунок коштів Пенсійного фонду в солідарній системі. <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Пенсії за віком (поняття, порядок призначення, перерахунку, пільги при призначенні пенсій, надбавки, підвищення і доплати). 3.2. Пенсії по інвалідності (поняття, порядок призначення та перерахунку). 3.3. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника (поняття, порядок призначення та перерахунку). 4. Система накопичувального пенсійного забезпечення. Пенсійні виплати за рахунок коштів Накопичувального фонду. 5. Система, суб'єкти та принципи недержавного пенсійного забезпечення. Види пенсійних виплат недержавних пенсійних фондів. 6. Особливості пенсійного забезпечення окремих категорій громадян. 	2

	Тема 3. Державні соціальні допомоги. Соціальний захист окремих категорій населення.	2
3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття державних соціальних допомог, їх ознаки та види. 2. Види, порядок призначення та виплати державних допомог сім'ям з дітьми. 3. Допомоги малозабезпеченим сім'ям. 4. Державні соціальні допомоги інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам, державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію та інвалідам. 5. Соціальні пільги як один із засобів соціального захисту. Поняття та класифікація соціальних пільг. 6. Соціальний захист інвалідів. 7. Соціальний захист осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. 8. Соціальний захист ветеранів війни, дітей війни. 	
	Разом	6

6. Самостійна робота

Самостійна робота є складовою частиною навчального процесу, від якої значною мірою залежить розвиток юридичного мислення, засвоєння навчального матеріалу, формування правової культури.

На самостійне вивчення курсу відведено 62 навчальних години. Навчальний матеріал курсу «Право соціального захисту України» передбачений робочою програмою для засвоєння студентами в процесі самостійної роботи виносить на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався поряд з проведенням навчальних занять.

Поточний контроль самостійної роботи студентів здійснюється на практичних та індивідуальних заняттях.

На самостійне опрацювання положень курсу «Право соціального захисту України» виносяться такі питання і теми.

Самостійна робота проводиться в двох основних напрямках:
інтенсифікація самостійної роботи в процесі аудиторних занять;
самостійна робота в позааудиторний час.

Поточний контроль самостійної роботи студентів здійснюється на практичних та індивідуальних заняттях.

На самостійне опрацювання положень курсу «Право соціального захисту України» виносяться такі теми.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття, предмет та система права соціального захисту.	4
2	Тема 2. Правовідносини у сфері соціального захисту.	4
3	Тема 3. Джерела (форми) соціального захисту	4
4	Тема 4. Поняття та система соціальних ризиків за законодавством України. Державні соціальні стандарти та соціальні гарантії у сфері соціального захисту.	4
5	Тема 5. Поняття, види та значення міжнародно-правових стандартів соціального захисту	4
6	Тема 6. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням	4
7	Тема 7. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття.	4
8	Тема 8. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.	4
9	Тема 9. Система пенсійного забезпечення відповідно до	4

	законодавства України.	
10	Тема 10. Система накопичувального пенсійного забезпечення	4
11	ТЕМА 11. Особливості пенсійного забезпечення окремих категорій громадян.	4
12	Тема 12. Державні соціальні допомоги.	4
13	Тема 13. Соціальне обслуговування в системі соціального захисту України.	5
14	Тема 14. Соціальний захист окремих категорій населення.	5
15	Тема 15. Медична допомога та правові засади її надання	4
	Разом	62

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота проводиться у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань при підготовці до семінарських занять (творчі завдання, задачі, реферати, тези доповідей, тести).

Індивідуальні заняття проводяться під керівництвом викладача у встановленому порядку (регламентований час, розклад) з урахуванням потреб і можливостей студента. Графік індивідуально-консультативної роботи доводиться до відома студентів в перший тиждень навчання. Під час таких занять викладач перевіряє та оцінює вивчене студентом, коригує його дії, допомагає організувати процес самостійного оволодіння знаннями. Індивідуальні заняття здійснюються в процесі консультацій із навчальних питань, надання консультацій щодо застосування норм права, під час ліквідації академічної заборгованості, виконання індивідуальних завдань до семінарських занять тощо.

На індивідуальну роботу відведено 30 годин.

Загальні положення. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. – 10 годин

Завдання.

1. Підготуйте доповідь (5-10 хвилин) на тему: «Соціальна політика в Україні на сучасному етапі: основні проблеми та перспективи розвитку». Напишіть тези для доповіді (в межах 1 сторінки).
2. Сформулюйте дефініції та визначить співвідношення понять «соціальний захист» та «соціальне забезпечення».
3. Охарактеризуйте прожитковий мінімум як базовий соціальний стандарт. Яке значення рівня забезпечення прожиткового мінімуму (гарантованого мінімуму) для здійснення соціального забезпечення громадян?
4. Випишіть із Закону України «Про державний бюджет...» (на поточний рік) розміри державних соціальних стандартів та гарантій.
5. Підготуйте доповідь (5-10 хвилин) на тему: «Соціальні права громадян та рівень їх забезпечення в Україні на сучасному етапі». Напишіть тези доповіді (1 сторінка)
6. Зобразіть схематично систему суб'єктів правовідносин у сфері соціального захисту.
7. Дайте визначення понять «державні соціальні стандарти», «соціальні гарантії».
8. Проаналізуйте Закон України «Про державний бюджет...» (на поточний рік). Чи можна вважати цей закон джерелом права соціального захисту. Обґрунтуйте свою думку.
9. Ознайомтесь із Бюджетним кодексом. Із змісту яких статей можна встановити які заходи соціального захисту фінансуються з державного та місцевих бюджетів? Наведіть перелік цих заходів.

10. Чи повинна держава виступати гарантом виплат громадянам із соціальних фондів у ринкових відносинах? В чому, на вашу думку, має полягати принцип державного гарантування в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування? Обґрунтуйте свою думку.
11. У чиєму віданні, на вашу думку, мають перебувати соціальні фонди: держави, профспілок, громадськості? Обґрунтуйте свою думку.
12. Яка відмінність між «страховим стажем» і «трудовим стажем».
13. Складіть схему «Види загальнообов'язкового державного соціального страхування».
14. Який порядок утворення комісії підприємства, установи, організації із загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням?
15. Визначте компетенцію комісії із соціального страхування підприємства.
16. Розробіть самостійно схему «Види допомоги по тимчасовій втраті працездатності та загальні засади її надання».
17. Складіть фабулу задачі по темі заняття (письмово, на окремому аркуші).
18. Складіть схему «Види матеріальних виплат та соціальних послуг за законодавством про страхування на випадок безробіття».
19. Назвіть підстави припинення виплати страхових допомог, які надаються особі в разі безробіття.
20. Чи надаються Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття грошові виплати та соціальні послуги незастрахованим особам. Наведіть приклади. (Посилання на конкретні правові норми обов'язково).
21. Відобразіть схематично порядок розслідування нещасного випадку на виробництві (у вигляді схеми, плану).

22. Складіть самостійно схему «Страхові виплати за законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві».
23. Складіть самостійно схему «Суб'єкти соціального страхування від нещасного випадку на виробництві».

1. У лютому 4-річний син М. отримав важку травму, а через два роки був визнаний дитиною-інвалідом. М. звільнилася з роботи для догляду за сином, який згідно з медичним висновком потребував постійного стороннього догляду. Громадянка М. звернулася до органів праці та соціального захисту із заявою про призначення їй відповідних допомог, а також до районного відділення Пенсійного фонду для призначення пенсії.

Чи є син М. суб'єктом соціально-забезпечувальних правовідносин? Які правовідносини і між ким виникли у цьому випадку? Що є об'єктом вказаних відносин? Визначте компетенцію органу праці та соціального захисту у сфері соціального забезпечення.

2. Громадянина М. було прийнято на роботу 1 травня 2001 р. на термін 6 місяців на сезонні сільськогосподарські роботи у селянське фермерське господарство (СФГ). 30 жовтня 2001 р. М. звернувся із заявою до голови селянського фермерського господарства про надання йому щорічної відпустки, яку просив надати у зв'язку із закінченням трудового договору. Таку відпустку було йому надано тривалістю 14 календарних днів із наступним припиненням трудового договору 14 листопада. 6 листопада, М., ідучи з магазину додому, був збитий легковою автомашиною, у зв'язку з чим лікувався у лікарні 12 днів. Голова СФГ відмовився виплачувати допомогу в разі тимчасової непрацездатності, мотивуючи це тим, що М. перебував у відпустці, а строк трудового договору закінчився 31 жовтня. Як призначається допомога в разі тимчасової непрацездатності сезонним

працівникам? Чи має М. право на допомогу в разі тимчасової непрацездатності?

3. Робітник В., загальний стаж якого 4 роки, а середній зарібок становить 180 грн., отримав побутову травму. Після стаціонарного лікування його перевели на 4 місяці на легшу, але нижчеоплачувану роботу, а через місяць він був поміщений у стаціонар протезно-ортопедичного заводу, де перебував 15 днів. Чи має право В. на допомогу в разі тимчасової непрацездатності? Обчисліть розмір допомоги.

4. Непрацююча жінка, яка отримує допомогу по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку звернулась в державну службу зайнятості із заявою про реєстрацію її як безробітної і призначення допомоги по безробіттю із здійсненням її виплати одноразово для організації підприємницької діяльності.

Яке рішення має прийняти державна служба зайнятості?

Який порядок призначення та виплати допомоги по безробіттю одноразово для зайняття підприємницькою діяльністю?

Законодавство та літературу див. до практичного заняття № 1

Тема 2. Пенсійне забезпечення – 10 годин

Завдання:

1. Які соціально-економічні чинники впливають на стан пенсійного забезпечення в Україні?
2. Які, на Вашу думку основні недоліки солідарної системи пенсійного забезпечення?
3. Самостійно сформулюйте ознаки страхової пенсії.
4. Назвіть відмінні ознаки між пенсійним страхуванням та пенсійним забезпеченням.
5. Які основні відмінності між солідарною та накопичувальною системами

- загальнообов'язкового державного пенсійного страхування?
6. Сформулюйте основні переваги та недоліки недержавного пенсійного забезпечення
 7. Які фактори, на Вашу думку заважають розвитку недержавного пенсійного забезпечення в Україні?
 8. Пенсійна реформа та становлення недержавного пенсійного забезпечення в Україні
 9. Сформулюйте власне визначення спеціальних пенсій.
 10. Складіть перелік осіб, які мають право на спеціальну пенсію, із посиланням на нормативно-правові акти.
 11. Назвіть особливості пенсійного забезпечення осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
 12. Самостійно сформулюйте ознаки пенсії за особливі заслуги перед Україною.
 13. Поняття та правові ознаки спеціальних пенсій за законодавством України.
 14. Особливості пенсійного забезпечення державних службовців.

Задачі.

1. Д. стала інвалідом в 12 років під час навчання в школі. У віці 16 років Д. влаштувалась на роботу. З якого часу Д. набуде право на призначення пенсії по інвалідності в солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування?

2. Після смерті громадянина Н. у нього залишилися батьки пенсіонери, дружина віком 38 років, яка не працює, і син віком 17 років, який навчається у Волинському національному університеті імені Лесі Українки на заочному відділенні. Чи мають право члени сім'ї громадянина Н. на пенсію у зв'язку з втратою годувальника? Як буде обчислюватись розмір пенсії? На який період буде призначена ця пенсія?

3. У січні 2005 р. в автомобільній катастрофі загинуло подружжя. У них залишилося двоє дітей у віці 3 і 8 років, опіку над якими передали батькам дружини. Чи матимуть діти право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника? У якому розмірі та на який строк буде призначено таку пенсію?

4. Громадянин Н. отримував пенсію державного службовця. Після його смерті дружина громадянина Н. звернулася до районного органу праці та соціального захисту із заявою про призначення пенсії у разі втрати годувальника на неповнолітню дочку померлого. Заявниця вимагала призначення пенсії за нормами Закону України «Про державну службу». Їй було відмовлено з мотивів, що Н. хоч і одержував пенсію як державний службовець, але на момент смерті не працював на посаді державного службовця.

Який порядок призначення пенсії в разі втрати годувальника? Дайте обґрунтовану відповідь.

5. Дайте відповіді на такі запитання з приводу пенсійного забезпечення державних службовців:

1. Чи мають право на пенсійне забезпечення відповідно до Закону України «Про державну службу» особи, які на момент введення в дію цього закону (1 січня 1994 р.) були пенсіонерами?

2. Чи мають право на пенсію відповідно до статті 37 Закону України «Про державну службу» державні службовці, які визнані інвалідами?

3. Коли можна звертатися за призначенням пенсії державного службовця?

4. В яких розмірах призначається пенсія державним службовцям?

5. Чи є обмеження у виплаті пенсії державного службовця?

6. Громадянин С. має 28 років загального стажу. У віці 65 років він звернувся до районного відділення Пенсійного фонду для призначення пенсії

посадовій особі місцевого самоврядування. Він має стаж у 2 роки військової служби у Збройних Силах, 4 роки працював секретарем міської Ради і 4 роки головою постійної комісії обласної ради з питань бюджету на постійній основі. Перед зверненням за призначенням пенсії С. працював 5 років директором казенного підприємства. Які умови призначення пенсій посадовим особам місцевого самоврядування? Чи має право С. на пенсію як посадова особа місцевого самоврядування?

7. Громадянин Ш. нагороджений значком «Ударник соціалістичного змагання», медаллю «До 100-річчя з дня народження В.І. Леніна», медаллю «За доблесну працю», орденом Дружби народів. Чотири рази він обирався депутатом до сільської ради. Чи має він право на пенсію за особливі заслуги перед Україною? Який порядок призначення такої пенсії?

Законодавство та літературу див. до практичного заняття № 2

Тема 3. Державні соціальні допомоги. Соціальне обслуговування. Соціальний захист окремих категорій осіб – 10 годин.

1. Назвіть ознаки державних соціальних допомог і страхових допомог.
2. Сформулюйте ваші пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання порядку призначення державних соціальних допомог.
 1. Що на вашу думку є більш ефективним в системі соціального захисту – соціальні пільги чи адресні державні допомоги? Обґрунтуйте свою відповідь.
 2. Назвіть види допомог та суб'єктів їх отримання за законом «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію та інвалідам»
 3. Самостійно складіть схему «Види соціальних послуг за законодавством України».
 4. Назвіть ознаки, за якими соціальні послуги відрізняються від інших видів

соціального забезпечення.

5. Правові аспекти матеріального, соціально-побутового та медичного забезпечення інвалідів в Україні
6. Нормативне забезпечення прав інвалідів у сферах праці та освіти

1. Аспірантка денної форми навчання в цьому місяці набуває право на допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами.

Проаналізуйте ситуацію і дайте обґрунтовану відповідь на наступні запитання:

- В яку установу їй необхідно звернутись за призначенням допомоги по вагітності та пологах?
- В яку установу їй необхідно звернутись за призначенням допомоги при народженні дитини?
- Які документи необхідно подати для призначення цих допомог?

2. М. у 2002 р. було визнано інвалідом II групи внаслідок загального захворювання. Повторний огляд він повинен був пройти в липні 2004 р. У зв'язку з проходженням санаторно-курортного лікування М. на огляд не з'явився. Повторний огляд М. пройшов у жовтні 2004 р. При повторному огляді його було переведено на III групу інвалідності. Які правові наслідки нез'явлення інваліда на повторний огляд? Чи отримуватиме М. пенсію в разі інвалідності за період з липня до жовтня 2004 р.?

3. Громадянин М., який є інвалідом I групи з дитинства внаслідок загального захворювання, звернувся за призначенням йому державної допомоги як інваліду з дитинства. В управлінні праці та соціального захисту йому відмовили у призначенні допомоги, мотивуючи тим, що він вже отримує пенсію у зв'язку з інвалідністю, а також надбавку до неї. Куди можна оскаржити відмову управління праці та соціального захисту в наданні допомоги? Чи має М. право на державну допомогу як інвалід з

дитинства?

4. Чи можна призначити пенсію за нормами Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» із зниженням пенсійного віку згідно зі ст. 55 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» особі, яка має посвідчення учасника ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС за наявності загального стажу роботи 7 років?

Законодавство та літературу див. до практичного заняття № 3

7. Методи навчання

При вивченні дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний;
- репродуктивний метод;
- метод проблемного викладу;
- частково-пошуковий (евристичний) метод;
- дослідницький метод.

Організація та здійснення навчально-пізнавальної діяльності здійснюється за допомогою словесних, наочних і практичних методів.

9. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Діагностика успішності навчання – це з'ясування умов і обставин, у яких протікає процес навчання; отримання чіткого уявлення про причини, які сприяють чи перешкоджають досягненню поставлених завдань.

Основними методами та засобами діагностики успішності навчання при вивченні дисципліни «Право соціального захисту України» є:

- усне опитування на практичних заняттях;

- участь у дискусіях, наукових конференціях, круглих столах;
- виконання письмових робіт: творчих завдань, задач, тестів, рефератів, тез доповідей, самостійних, контрольних робіт;
- індивідуальні бесіди із студентами з метою аналізу рівня засвоєння матеріалу, який виноситься на самостійне опрацювання;
- екзамен.

10. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Перелік питань для підготовки до екзамену

1. Соціальна політика: стан, тенденції розвитку, цілі та пріоритетні напрями. Реформування системи соціального захисту населення на сучасному етапі.
2. Правове забезпечення соціальних прав громадян.
3. Поняття соціального захисту, його організаційно-правові форми та види в Україні.
4. Конституційні гарантії здійснення права людини на соціальний захист в Україні.
5. Поняття та система соціальних ризиків за законодавством України.
6. Предмет, метод та система права соціального захисту. Функції права соціального захисту.
7. Співвідношення права соціального захисту з іншими галузями права: трудовим, адміністративним, фінансовим та цивільним.
8. Поняття та зміст принципів права соціального захисту.
9. Поняття та види джерел права соціального захисту.

10. Поняття та види правовідносин у сфері соціального захисту.
11. Загальна характеристика елементів правовідносин у сфері соціального захисту.
12. Система державних органів, що здійснюють соціальний захист населення.
13. Поняття, система державних соціальних стандартів. Прожитковий мінімум (поняття, порядок встановлення).
14. Поняття, види та значення міжнародно-правових стандартів соціального забезпечення.
15. Поняття, принципи та види загальнообов'язкового державного соціального страхування.
16. Суб'єкти та об'єкти загальнообов'язкового державного соціального страхування.
17. Поняття страхового стажу, страхового ризику та страхового випадку за законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
18. Фонди соціального страхування, порядок їх формування та використання.
19. Основні види матеріального забезпечення та соціальних послуг в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування..
20. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття (поняття, принципи, суб'єкти).
21. Види забезпечення та соціальних послуг за законодавством про страхування на випадок безробіття (загальна характеристика, порядок надання).
22. Допомога по безробіттю, в тому числі одноразова її виплата для організації безробітними підприємницької діяльності (поняття, порядок призначення та виплати).
23. Матеріальна допомога у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття (поняття, порядок

- призначення та виплати).
24. Соціальні послуги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття.
 25. Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання (поняття, принципи, суб'єкти та об'єкти страхування).
 26. Права та обов'язки особи, застрахованої у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання
 27. Страхові виплати за законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання (види, порядок призначення та надання).
 28. Соціальні послуги, що надаються потерпілим від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання (види, порядок призначення та надання).
 29. Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві.
 30. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням (поняття, принципи, суб'єкти).
 31. Види матеріального забезпечення за законодавством загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням (загальна характеристика).
 32. Допомога по тимчасовій непрацездатності (призначення, розмір, порядок виплати).
 33. Соціальні послуги, що надаються особам у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням.

34. Сучасний стан пенсійного забезпечення та впровадження пенсійного страхування в Україні.
35. Система пенсійного забезпечення відповідно до законодавства України.
36. Принципи, засади і механізм функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
37. Солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (загальна характеристика).
38. Суб'єкти солідарної системи (поняття, основні права та обов'язки).
39. Пенсії за віком в солідарній системі (поняття, умови, строки призначення та виплати) за віком).
40. Правове регулювання пільг, надбавок, підвищень і доплат при призначенні пенсій за віком.
41. Пенсії по інвалідності в солідарній системі (поняття, умови, строки призначення та виплати).
42. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника в солідарній системі (поняття, умови, строки призначення та виплати).
43. Призначення, перерахунок та виплата пенсій в солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
44. Пенсійний фонд правовий статус, повноваження, органи управління.
45. Накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (загальна характеристика).
46. Пенсійні виплати за рахунок коштів Накопичувального фонду.
47. Система, суб'єкти та принципи недержавного пенсійного забезпечення.
48. Види недержавних пенсійних фондів, їх засновники, учасники та вкладники.
49. Пенсійні внески, пенсійний контракт та пенсійна схема в системі недержавного пенсійного забезпечення.
50. Види пенсійних виплат недержавних пенсійних фондів (умови та строки

здійснення виплат).

51. Поняття та умови призначення пенсій за вислугу років.
52. Особливості пенсійного забезпечення державних службовців, суддів, працівників прокуратури.
53. Особливості пенсійного забезпечення осіб, звільнених з військової служби.
54. Особливості пенсійного забезпечення народних депутатів, наукових та науково-педагогічних працівників.
55. Пенсії за особливі заслуги перед Україною.
56. Поняття страхових допомог, їх ознаки та види.
57. Поняття державних допомог, їх ознаки та види.
58. Державні соціальні допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам.
59. Державні допомоги сім'ям з дітьми (поняття, види, загальні умови призначення та виплати).
60. Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами.
61. Допомога при народженні дитини.
62. Допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.
63. Допомога на дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням.
64. Допомога одиноким матерям.
65. Допомога при усиновленні дитини.
66. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям.
67. Державна соціальна допомога інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам.
68. Правові засади призначення житлових субсидій.
69. Поняття та принципи соціального обслуговування.
70. Соціальні послуги, їх форми, види, принципи та суб'єкти надання.
71. Правовий статус суб'єктів, які надають соціальні послуги.
72. Соціальне обслуговування громадян похилого віку та інвалідів.

73. Соціальне обслуговування неповнолітніх.
74. Соціальні послуги, що надаються фізичним особам органами Міністерства охорони здоров'я в Україні.
75. Поняття та ознаки соціальних пілг. Їх класифікація.
76. Соціальний захист інвалідів.
77. Правові засади професійної та трудової реабілітації інвалідів.
78. Соціальний захист осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
79. Соціальний захист дітей, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
80. Загальні засади соціального захисту дітей в Україні.
81. Соціальний захист дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.
82. Соціальний захист ветеранів праці та осіб похилого віку.
83. Соціальний захист ветеранів війни, дітей війни, біженців.
84. Правові засади надання медичної допомоги в Україні.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання.

Поточний контроль за вивченням курсу здійснюється на практичних заняттях, шляхом їх проведення за різними формами (усне опитування, письмове вирішення завдань, письмові відповіді на окремі питання, тестування тощо).

У випадку відсутності студента на лекції, він повинен подати викладачу конспект навчального матеріалу, який був розглянутий на даному аудиторному занятті (теми і план лекцій зберігаються на кафедрі).

У випадку відсутності студента на практичному занятті, він повинен до

початку заліково-екзаменаційної сесії здати викладачу: тези відповідей на питання, які виносились на розгляд на практичному занятті (або, за вибором студента, дати відповіді на питання в усній формі); виконані письмово задачі і додаткові завдання по темі; реферат на одну із запропонованих тем.

Заборгованість повинна бути ліквідована студентом в позааудиторний час, встановлений графіком консультацій з навчальної дисципліни, до початку екзамену.

Критерії оцінки знань студентів при здійсненні поточного контролю:

усні відповіді: повнота та глибина розкриття питання; логіка викладення навчального матеріалу; культура мовлення та коректне застосування юридичної термінології; переконливість у судженнях студента; використання основної та додаткової літератури.

письмові завдання: повнота та глибина розкриття питання; правильність відповідей; цілісність, системність, логічна послідовність викладення; акуратність в оформленні роботи; вміння застосовувати нормативно-правові акти.

Підсумкове оцінювання

Формою контролю вивчення курсу в цілому є екзамен, який проводиться в усній формі по білетах.

Критерії оцінки знань студентів при здійсненні підсумкового контролю:

«Відмінно» – студент дав відповідь, яка: є правильною, повною та обґрунтованою; свідчить про високий рівень теоретичних знань студента, його вміння користуватися різними методами наукового аналізу суспільних і правових явищ, визначати їх характерні риси та особливості; містить правильні та чіткі визначення теоретико-правових понять; демонструє наявність належних знань щодо змісту основних нормативно-правових актів,

їх назв та сфери застосування; містить власний аналіз проблеми, порівняння різних поглядів на наукові течії, самостійні висновки та аргументацію своєї думки; викладена логічно, системно, граматично та стилістично правильно.

«Добре» – студент загалом відповів на поставлене питання, однак відповідь містить хоча б один з таких недоліків: наявні помилки та/або неточності у розкритті предмета питання, змісту окремих правових понять та категорій, некоректні формулювання їх визначень, нечіткі характеристики відповідних інститутів та явищ; містить неправильні назви нормативно-правових актів, помилки в розкритті їх змісту; є неповною; не є аргументованою, не містить посилань на нормативно-правові акти та інші джерела; дещо порушена логіка викладу матеріалу; містить граматичні, грубі стилістичні помилки або незначну кількість виправлень; містить незначні помилки щодо аргументації рішення ситуації або перелік аргументів не є вичерпним.

«Задовільно» – студент дав неповну, неточну відповідь на питання або вона містить хоча б один з таких недоліків: містить певну кількість помітних помилок у змісті та оформленні роботи; відсутність розуміння змісту основних правових понять; погане володіння термінологічним апаратом теми; недостатньою мірою виявлену активність в комунікативних ситуаціях та неналежну старанність під час виконання індивідуальних завдань і самостійної роботи; відсутність творчого підходу в опануванні змісту дисципліни, переважно репродуктивний характер навчальної роботи.

«Незадовільно» – студент не дав відповіді на питання або вона містить хоча б один з таких недоліків: є неправильною; не розкриває сутності питання; в ній допущені грубі змістові помилки, які свідчать про відсутність знань у студента щодо конкретного питання або щодо основних положень правової науки, або їх безсистемність та поверхневність, невміння правильно сформулювати власну думку; викладена безсистемно, з істотним

порушенням логіки; містить велику кількість граматичних та стилістичних помилок, виправлень.

Критерії оцінювання контрольної роботи.

«Відмінно» - студент вільно володіє матеріалом, знає основні нормативно-правові акти, вміє доводити проблему, посилаючись на нормативний матеріал та наукові джерела, знає практику застосування законодавства, вільно володіє основними категоріями предмету, зазначаючи їх законодавче та теоретичне джерело визначення. За допомогою нормативних актів може правильно і обґрунтовано вирішити практичне завдання.

«Добре» - студент володіє матеріалом курсу, знає основні нормативно-правові акти, знає практику застосування законодавства, володіє основними категоріями права соціального захисту. За допомогою нормативних актів може правильно і обґрунтовано вирішити практичне завдання.

«Задовільно» - студент володіє матеріалом курсу, знає основні нормативно-правові акти, вміє їх застосовувати, володіє основними категоріями права соціального захисту.

«Незадовільно» - студент поверхнево ознайомлений з матеріалом, знає основні нормативно-правові акти, але не може їх правильно застосувати. Визначення основних категорій права соціального захисту є недостатньо обґрунтованим.

12. Методичне забезпечення

1. Завдання для підсумкової перевірки знань і самостійної роботи з дисципліни “Право соціального захисту України” для студентів 4 курсу денної форми навчання / уклад. Вознюк Н. І. – Луцьк: друк ПП Іванюк В. П., 2012. – 143 с.
2. Вознюк Н. І. Право соціального захисту України: контрольні (тестові) та

- індивідуальні завдання з навчальної дисципліни для семінарських занять для студентів 4 курсу юридичного факультету / Н. І. Вознюк. – Луцьк, 2013. – 108 с.
3. Вознюк Н. І. Право соціального захисту України: робоча навчальна програма з курсу для студентів 4 курсу юридичного факультету/ Н. І. Вознюк. – Луцьк, 2013. – 137 с.
 4. Завдання для самостійної роботи з навчальних дисциплін “Екологічне право України”, “Земельне право України”, “Аграрне право України”, “Право соціального захисту України”, “Проблеми пенсійного забезпечення в Україні”, “Вирішення трудових спорів”, “Господарськепроцесуальне право України”, “Правове регулювання банкрутства”, “Правові засади створення та діяльності господарських товариств”, “Правова робота в народному господарстві”, “Банківське та біржове право” для студентів 4 курсу денної форми навчання / [уклад. Н. І. Вознюк, А. В. Духневич, А. А. Козіброда, Л. П. Решетник, М. В. Сокол, В. Є. Філіпович, Н. Ф. Чубоха, І. М. Якушев]. – Луцьк: друк ПП Іванюк В.П., 2012. – 228 с.

13. Список джерел

Законодавство

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Загальна декларація прав людини (ООН, 1948) // Права людини. Міжнародні договори України, Декларації, документи: Збірник. – К, 1992.
3. Європейська соціальна хартія [Електронний ресурс] // Офіційний вісник України. – 2006. - № 40. – Ст. 2660. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_062/card6#Public
4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права людини і громадянина [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1976. – № 17. – Ст. 291. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_042
5. Про мінімальні норми соціального забезпечення: Конвенція МОП № 102 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/993_011
6. Про допомоги по інвалідності, по старості і у випадку втрати годувальника: Конвенція МОП № 128 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/993_326
7. Основи законодавства України про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від 14 січня 1998 року № 16/98 // Відомості

- Верховної Ради України. – 1998. – № 23. – Ст. 121.
8. Основи законодавства України про охорону здоров'я Закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 4. – Ст. 19.
 9. Про Державний бюджет України на поточний рік.
 10. Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються із служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України та членів їх сімей: Закон України від 15.06.2004. № 1763-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 36. – Ст. 444.
 11. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 5 жовтня 2000 р. № 2017-III // Офіційний вісник України. – 2000. – № 44. – Ст. 1876.
 12. Про державну допомогу сім'ям з дітьми Закон України від 22 березня 2001 року № 2334- III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 9. – Ст. 38.
 13. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 23.09.1997 № 540/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 50. – Ст. 302.
 14. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 р. № 3723-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 52. – Ст. 490
 15. Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам Закон України від 16 листопада 2000 року № 2109-III // Офіційний вісник України. – 2000. – № 50. – Ст. 2146.
 16. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 1 червня 2000 року № 1768-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 35. – Ст. 290.
 17. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам: Закон України від 18 травня 2004 р. № 1727-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 33-34. – Ст. 404.
 18. Про жертви нацистських переслідувань: Закон України від 23 березня 2000 р. № 1584-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 24. – Ст. 182.
 19. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України від 13 січня 2005 року № 2342-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 6. – Ст. 147.
 20. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 9 липня 2003 року № 1058-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 49-51. – Ст. 376.
 21. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності Закон України від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 46-47. – Ст.

403.

22. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 2 березня 2000 року № 1533-III //Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 22. – Ст. 171.
23. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням: Закон України від 18 січня 2001 року № 2240-III// Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 14. – Ст. 71.
24. Про зайнятість населення: Закон України від 5 липня 2012 року № 5067-VI //Офіційний вісник України. – 2012. – № 63. – Ст. 2565.
25. Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунodefіциту (СНІД) та соціальний захист населення: Закон України від 12 грудня 1991 р. //Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 11. – Ст. 152.
26. Про наукову та науково-технічну діяльність: Закон України від 1 грудня 1998 № 284-XIV// Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 2-3. – Ст. 20.
27. Про недержавне пенсійне забезпечення Закон України від 9 липня 2003 року № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47-48. – Ст. 372.
28. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24 січня 1995 р. № 20/95-ВР. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 6. – Ст. 35.
29. Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей: Закон України від 2 червня 2005р. № 2623-IV //Офіційний вісник України. – 2005. – № 25. – Ст. 1412.
30. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21 березня 1991 року № 875-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 21. – Ст. 252.
31. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні: Закон України від 16 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України . – 1994. – № 4. – Ст. 18.
32. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 року № 2402-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 22. – Ст. 981.
33. Про пенсії за особливі заслуги перед Україною: Закон України від 1 червня 2000 р. № 1767-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 35. – Ст. 289.
34. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон України від 9 квітня 1992 № 2262-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 29. – Ст. 399
35. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 5 листопада 1991 року № 1788-XII //Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 3. – Ст. 10,11.
36. Про поліпшення матеріального становища учасників бойових дій та

- інвалідів війни: Закон України від 16 березня 2004 р. № 1603-IV //Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 25. – Ст. 347.
37. Про прожитковий мінімум: Закон України від 15 червня 1999 року № 966-XIV //Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 38. – Ст. 348.
 38. Про прокуратуру: Закон України від 5 листопада 1991 року № 1789-XII //Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 53. – Ст. 793.
 39. Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні: Закон України від 17 квітня 1991 р. № 962-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 22. – Ст. 262.
 40. Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування: Закон України від 11 січня 2001 року № 2211-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 11. – Ст. 47.
 41. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 р. № 2493-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 33. – Ст. 175
 42. Про соціальний захист дітей війни: Закон України від 18 листопада 2004 р. № 2195-IV// Урядовий кур'єр. – 2004. – 18 листопада.
 43. Про соціальні послуги: Закон України від 19 червня 2003 р. № 966-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 45. – Ст. 358.
 44. Про соціальну роботу з дітьми та молоддю: Закон України від 21 червня 2001 р. № 2558-III. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 42. – Ст. 213.
 45. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні: Закон України від 5 лютого 1993 р. № 2998-XII. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 16. – Ст. 167.
 46. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22 жовтня 1993 року № 3551-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 45. – Ст. 425.
 47. Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і деяких інших осіб та їх соціальний захист: Закон України від 24 березня 1998 року № 203/98-ВР// Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 40-41. – Ст. 249.
 48. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи Закон України від 19 грудня 1991р. № 2001-XII //Відомості Верховної Ради УРСР. – 1992. – № 13. – Ст. 178.
 49. Про статус народного депутата України: Закон України в редакції закону від 22 березня 2001 р № 2328-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 42. – Ст. 2123; 2002. – № 35. – Ст. 263.
 50. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 року № 2453-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 41-42, № 43, № 44-45. – Ст. 529.
 51. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового

- захисту: Закон України від 8 липня 2011 року № 3671-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 16. – Ст. 146.
52. Концепція соціального забезпечення населення України: Затв. постановою Верховної Ради України від 21 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 6. – Ст. 31.
 53. Основи державної політики України в галузі прав людини: Затв. Постановою Верховної Ради України від 17 червня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 35. – Ст. 303.
 54. Основні напрями соціальної політики до 2004 року : Схвалені Указом Президента України від 24 травня 2000 року № 717/2000 // Офіційний вісник України. – 2000. – №21. – Ст. 858.
 55. Про першочергові заходи щодо захисту прав дітей. Указ Президента України від 11 липня 2005 р. № 1086/2005 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 28. – Ст. 1618.
 56. Про Стратегію подолання бідності: Указ Президента України від 15 липня 2001 р. № 637/2001 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 33. – Ст. 1525.
 57. Положення про Міністерство соціальної політики України: Затв. Указом Президента України від 06.04.2011р. № 389/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 29. – Ст. 1227.
 58. Про додаткові заходи щодо посилення соціального захисту багатодітних та неповних сімей. Указ Президента України від 30 грудня 2000 року № 1396/2000 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 1-2. – Ст. 17.
 59. Положення про Пенсійний фонд України: Затверджено Затв. Указом Президента України від 06.04.2011 р. № 384/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 29. - Ст. 1223.
 60. Деякі питання надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2001 року № 1091 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 34. – Ст. 1590.
 61. Перелік посад наукових (науково-педагогічних) працівників державних підприємств, установ, організацій, перебування на яких дає право на призначення пенсій та виплати грошової допомоги у разі виходу на пенсію відповідно до статті 24 Закону України “Про наукову та науково-технічну діяльність”. Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 22 листопада 2001 р. № 1571 // Офіційний Вісник України. – 2001. – № 47. – Ст. 2103 .
 62. Положення про організацію персоніфікованого обліку відомостей у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 1998 р. № 794 // Урядовий кур'єр. – 1998. – 10 червня
 63. Положення про призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг,

придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 №848 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22 вересня 1997 р. № 1050 зі змінами та доповненнями) //Інформаційний бюлетень НКРЕ. – 2004. – № 8.

64. Порядок видачі та зразок свідоцтва про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2000 року № 1306 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 34. – Ст. 1452.
65. Порядок визначення страхових тарифів для підприємств, установ, організацій на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 13.09.2000 № 1423 //Офіційний вісник України. – 2000. – № 37. – Ст. 1588.
66. Порядок здійснення страхових виплат, призначених у зв'язку з нещасним випадком на виробництві та професійним захворюванням, які спричинили втрату працездатності, особам, що виїхали за межі України: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 998 //Офіційний вісник України . – 2001. – № 33. – Ст. 1538.
67. Порядок обчислення пенсій по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсій у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 1997 р. № 523 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 23. – Ст. 80.
68. Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2001 року № 1266 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 40. – Ст. 1802.
69. Порядок обчислення стажу державної служби: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 3 травня 1994 року // ЗПУУ. – 1994. – № 8. – Ст. 213.
70. Порядок оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, за рахунок коштів підприємства, установи, організації Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 6 травня 2001 р. № 439 //Офіційний вісник України . – 2001. – № 20. – Ст. 852.
71. Порядок підтвердження наявності трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 1993 р. // Зібрання постанов Уряду України. – 1993. – № 12. – Ст. 273.
72. Порядок призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. №1751 //Офіційний вісник України. – 2001. – № 52. – Ст. 2365.
73. Порядок призначення і виплати державної соціальної допомоги

малозабезпеченим сім'ям: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 року №250 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 9. – Ст. 394.

74. Порядок призначення і виплати державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам і державної соціальної допомоги на догляд: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2005 р. № 261 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 14. – Ст. 717
75. Порядок проведення витрат на поховання у разі смерті потерпілого від нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 11 липня 2001 р. № 826 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 29. – Ст. 1313.
76. Порядок розслідування обліку нещасних випадків невиробничого характеру: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 22 березня 2001р. № 270 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 13. – Ст. 543.
77. Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 р. № 1232 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 94. – Ст. 3426.
78. Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2000 р. № 656 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 216. – Ст. 675.
79. Про затвердження Положення про Фонд соціального захисту інвалідів. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.07. 2002 № 1434 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 39. – Ст. 1818.
80. Про затвердження Порядку здійснення державного нагляду у сфері загального державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.11.2003 № 1845 // Офіційний вісник України . – 2003. – № 48. – Ст. 2527.
81. Про невідкладні питання діяльності дошкільних та інтернатних навчальних закладів: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2002. № 1243 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 35. – Ст. 1650.
82. Про організаційне і фінансове забезпечення відпочинку та оздоровлення дітей в Україні: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 14.04.1997р. №323//Урядовий кур'єр. – 1997. – квітень. – 22.
83. Про створення при Кабінеті Міністрів України Ради у справах інвалідів. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 грудня 1994 р. № 837 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 22. – Ст. 1016.
84. Порядок забезпечення санаторно-курортними путівками деяких

- категорій громадян органами праці та соціального захисту населення: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2006 р. № 187 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 8. – Ст. 444.
85. Інструкція про порядок обліку, зберігання, розподілу та видачі путівок до санаторно-курортних та інших лікувально-оздоровчих установ в органах праці та соціального захисту населення України: Затв. наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 25 грудня 1997 р. № 42 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 9. – Ст. 370.
86. Інструкція про встановлення груп інвалідності: Затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України 05.09.2011 № 561 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 91. – Ст. 3319.
87. Інструкція про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян: Затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 13.11.2001р. № 455 //Офіційний вісник України. – 2001. – № 49. – Ст. 2216.
88. Методика визначення прожиткового мінімуму на одну особу та для осіб, які відносяться до основних соціальних і демографічних груп населення: Затв. наказом Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства економіки України, Державного комітету статистики України від 17 травня 2000 р. № 109/95/157 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 24. – Ст. 1028.
89. Методика комплексної оцінки бідності: Затв. наказом Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України, Державного комітету статистики України, Національної академії наук України від 5 квітня 2002 р. № 171/238/100/149/2нд // Офіційний вісник України. – 2002. – № 18. – Ст. 952.
90. Методика обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги: Затв. спільним наказом Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства фінансів, міністерства економіки, Державного комітету статистики України від 15 листопада 2001 р. №486/202/524/455/3370 //Офіційний вісник України. – 2002. – № 6. – Ст. 272.
91. Перелік медичних показань, що дають право на одержання державної соціальної допомоги на дітей-інвалідів віком до 16 років: Затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства фінансів України від 08 листопада 2001 р. № 454/471/516 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 52. – Ст. 2403
92. Порядок надання державної соціальної допомоги інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам: Затв. наказом Міністерства праці і соціальної політики України, Міністерством фінансів України, Міністерством

охорони здоров'я України від 30 квітня 2002 р. № 226/293/169 //Урядовий кур'єр. – 2002. – травень.

93. Порядок надання допомоги по безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітними підприємницької діяльності. Затв. Наказом Міністерства праці та соціальної політики України 20 листопада 2000 р. № 307// Офіційний вісник України. – 2000. – № 51. – Ст. 2237 .
94. Порядок надання матеріальної допомоги по безробіттю, одноразової матеріальної допомоги безробітному та непрацездатним особам, які перебувають на його утриманні, допомоги на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебуває на його утриманні. Затв. Наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 20 листопада 2000 р. № 309// Офіційний вісник України. – 2000. – № 51. – Ст. 2239.
95. Порядок надання матеріальної допомоги у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації безробітного: Затв. Наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 20 листопада 2000 р. № 308 //Офіційний вісник України. – 2000. – № 51. – Ст. 2238.
96. Типові положення про будинки-інтернати (пансіонати) для громадян похилого віку, інвалідів та дітей: Затв. наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2001 № 549 //Офіційний вісник України. – 2002. – № 5. – Ст. 212.
97. Типове положення про територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг): Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2009 р. № 1417 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 1. – Ст. 10.
98. Положення про комісію (уповноваженого) підприємства, установи, організації із загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням: Затверджено Постановою правління Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності 23.06.2008 № 25 //Офіційний вісник України. – 2008. – № 53. – Ст. 1794.

Література

Основна

1. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України: Навч. посіб. /М. Д. Бойко. – К: “Олан”, 2004. – 312 с.
2. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. /Н. Б. Болотіна. – К.: Знання, 2005. – 615 с.
3. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту: становлення і розвиток в Україні: [монографія] / Н. Б. Болотіна. – К.: Знання, 2005. – 382 с.

4. Болотіна Н. Б. Соціальне законодавство України. Гендерна експертиза. /Н. Б. Болотіна. – К.: Логос, 2001. – 84 с.
5. Надточій Б. Пенсія в Україні. Коментар Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” / Б. Надточій, Л. Демчук. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 512 с.
6. Пенсійна система України: Навч. посібн. / [В. І. Грушко, Н. В. Грушко, О. В. Бевзенко та ін./ За заг. ред. В. І. Грушка]. – К.: Кондор, 2006. – 336 с.
7. Пилипенко П. Д. Право соціального забезпечення України: Навч. посіб. /П. Д. Пилипенко – К.: Істина, 2010. – 224 с.
8. Пільги. Регулювання та захист / [За ред. В.С. Ковальського]. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 416 с.
9. Право соціального обслуговування: Конспект лекцій / [Авт-сост. А. П. Толмачев]. – М.: Приор-издат, 2003. – 176 с.
10. Право соціального забезпечення України: Навч. посіб. / [В. С. Сичинський, І. В. Зуб, П. І. Мінюков та ін.]. – К.: Юридична книга, 2003. – 440 с.
11. Право соціального забезпечення: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [За ред. П. Д. Пилипенка]. – К.: Видавничий Дім “Ін Юре”, 2008. – 504 с.
12. Синчук С. М., Бурак В. Я. Право соціального забезпечення України /С. М. Синчук, В. Я. Бурак. – К.: Знання, 2006. – 318 с.
13. Сирота І. М. Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины: Научно-практический комментарий и сборник нормативных актов. Издание четвертое, переработанное и дополненное / И. М. Сирота. – Харьков: ООО “Одиссей”; “Фолио”, 2003. – С. 135-150.
14. Сирота І. М. Право пенсійного забезпечення в Україні. Курс лекцій /І. М. Сирота. – К.: Юрінком Інтер, 1998.
15. Сирота І. М. Право соціального забезпечення в Україні / І. М. Сирота. – Х.: “Одіссей”, 2007. – 408 с.
16. Соціальні послуги в Україні: сьогодення та перспективи / [Т. В. Семигіна, К. С. Міщенко, Т. Г. Кіча та ін.]. – К.: ВК “Зірка”, 2007. – 52 с.
17. Сташків Б. І. Право соціального обслуговування: Навч. посіб. / Б. І. Сташків. – К.: Знання, 2007. – 567 с.
18. Сташків Б. І. Теорія права соціального забезпечення: Навч. посіб. /Б. І. Сташків. – К.: Знання, 2005. – 405 с.
19. Сташків Б. І. Юридичні факти в праві соціального забезпечення: Монографія / Б. І. Сташків. – Чернігів: Деснянська правда, 2008. – 260 с.
20. Сулейманова Г. В. Право соціального обслуговування / Г. В. Сулейманова. – М.: Издательсько-торговая корпорация “Дашков и Ко”, 2006. – 464 с.
21. Юрій С. І. Соціальне страхування / С. І. Юрій, М. П. Шаварина, Н. В. Шаманська. – К., 2004. – 464 с.
22. Ярошенко І. С. Право соціального забезпечення: Навч. посіб. /І. С. Ярошенко. – К.: КНЕУ, 2005. – 232 с.

Додаткова

1. Алієва О. М. Медичне право як навчальна дисципліна та галузь науки / О. М. Алієва //Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку. – 2007. – 23-24 березня. – С. 212.
2. Андреев В. С. Право соціального забезпечення в ССРСР: [Учебник] / В. С. Андреев. – М.: Юрид. лит., 1987. – 352 с.
3. Андрієнко І. С. Правове регулювання державних соціальних допомог малозабезпеченим особам в Україні. Автореферат дис. На здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. / І. С. Андрієнко. – Львів, 2010. – 16 с.
4. Андріїв В. М. Соціальне страхування: історія проблеми / В. М. Андріїв //Соціальний захист. – 1999. – № 3. – С. 43-51.
5. Андрусенко Н. Підтримувати в суспільстві імідж літньої людини – обов'язок держави / Н. Андрусенко // Праця і зарплата. – 2008. – № 37. – С. 1-2.
6. Андрущак О. М. Проблемні питання реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування в Україні / О. М. Андрущак //Актуальні питання реформування правової системи України: Зб.наук.ст. за матеріалами VI Міжнар.наук.-практ.конф., м.Луцьк., 2009. – С. 362.
7. Антропов В. В. Система соціальної захисти в Італії / В. В. Антропов // Трудове право. – 2006. – № 4. – С. 76-87.
8. Басай О. В. Правове забезпечення соціального захисту безробітних в Україні: Автореферат дис. На здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / О. В. Басай. – Х., 2005. – 20 с.
9. Башмаков А. Ф. Состояние и возможности оптимизации медицинской реабилитации в профильных научно-исследовательских институтах Украины / А. Ф. Башмаков, Л. В. Михайловская, И. Я. Штанько, В. В. Коваленко, Е. В. Шишканова // МСЭ и реабилитация инвалидов. – Днепропетровск. – 1998. – С. 210-216.
10. Бевзенко О. В. Становлення та розвиток пенсійного страхування / О. В. Бевзенко // Економіка АПК. – 2005. – № 12. – С. 111-116.
11. Берданова О. Нормативно-правові аспекти реформування системи соціального захисту населення / О. Берданова // Вісник Української Академії державного управління при Президентіві України. – 2002. – № 3. – С. 302-306.
12. Беца О. Центри соціальної адаптації для людей, які звільняються з місць позбавлення волі, у контексті сучасної соціальної політики / О. Беца //Соціальна політика і соціальна робота. – 2005. – № 1. – С. 5-19.
13. Бідак В. Складові системи державного регулювання соціального розвитку і соціального захисту / В. Бідак //Україна: аспекти праці. – 2004. – № 1. – С. 35-42.
14. Бідний В. Г. Медичне страхування [Посібник] / В. Г. Бідний, Н. М. Орлова. – К.: За-друга, 2000. – 134 с.

15. Богословська Ж. М. Судові органи в системі реалізації конституційного права людини та громадянина на соціальний захист в Україні / Ж. М. Богословська // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 5. – С. 106.
16. Болотіна Н. Б. Концепція кодифікації законодавства України про соціальне забезпечення / Н. Б. Болотіна // Право України. – 1996. – № 7. – С. 51-53.
17. Болотіна Н. Б. Медичне право у системі права України / Н. Б. Болотіна // Право України. – 1999. – № 7. – С. 116-118.
18. Болотіна Н. Б. Метод сучасного права соціального забезпечення / Н. Б. Болотіна // Юридичний вісник. – 2001. – № 1. – С. 108-113.
19. Болотіна Н. Б. Недержавне пенсійне забезпечення в Україні: окремі правові питання запровадження / Н. Б. Болотіна // Актуальні проблеми держави і права: Зб. Наук. пр. ОНЮА. – Вип. 7. – О., 2000. – С. 94-101.
20. Болотіна Н. Б. Право людини на соціальне забезпечення в Україні: проблема термінів і понять / Н. Б. Болотіна // Право України. – 2000. – № 3. – С. 35-39.
21. Болотіна Н. Б. Право соціального забезпечення України: системно-структурний аналіз / Н. Б. Болотіна // Право України. – 2001. – № 5. – С. 24-29.
22. Болотіна Н. Б. Соціально-забезпечувальні правовідносини / Н. Б. Болотіна // Актуальні проблеми формування правової держави: Вісник Львівського ун-ту. – Сер. юрид. – Вип. 32. – Л., 1995. – С. 51-53.
23. Болотіна Н. Предмет права соціального забезпечення України / Н. Б. Болотіна // Вісник Львівського ун-ту. Сер. Юрид. – Л., 2001. – Вип. 36. – С. 393-399.
24. Болотіна Н. Соціальне право України: окремі теоретичні проблеми формування та розвитку / Н. Б. Болотіна // Право України. – 2000. – № 12. – С. 24-29.
25. Болотіна Н. Б. Європейська Соціальна Хартія (переглянута) і Україна [Електронний ресурс] / Н. Б. Болотіна, М. М. Феськов // Юридична наука. – 2011. – № 3. – С. 36-47. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Jursci/2011_3/36-47.pdf
26. Бондарчик К. Забезпечення трудової зайнятості інвалідів в Україні: стан, проблеми та перспективи / К. Бондарчик // Соціальний захист. – 2004. – № 1. – С. 21-26.
27. Бондарчук К. Стан та напрями вдосконалення профорієнтаційного обслуговування громадян у Державній службі зайнятості / К. Бондарчук // Україна: аспекти праці. – 2004. – № 1. – С. 12-20.
28. Буздуган Я. Правова характеристика благодійництва та благодійної діяльності як альтернативного джерела фінансового забезпечення охорони здоров'я / Я. Буздуган // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – № 9. – С. 88-92.

29. Вегера С. А. Вирішення проблем інвалідів: державний підхід / С. А. Вегера // Соціальний захист. – 2001. – № 11. – С. 11–13
30. Вознюк Н. І. Окремі питання правового регулювання державних соціальних допомог в Україні / Н. І. Вознюк // Актуальні питання реформування правової системи України: Зб.наук.ст. за матеріалами V Міжнар.наук.-практ.конф., м. Луцьк, 2008. – С. 326.
31. Вознюк Н. І. До питання про державні соціальні допомоги у зв'язку з народженням, вихованням та утриманням дитини / Н. І. Вознюк // Актуальні питання реформування правової системи України: Зб. Наук. ст. за матеріалами VII Міжнар. наук.-практ. конф., Луцьк, 4-5 червня 2010 р., /Уклад. Вознюк Н. І., Климчук Т. Д., Крисюк Ю. П., Старко О. Л., Старчук О. В., Шевчук І. М., Чупринський Б. О. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2010. – С. 470-474.
32. Вознюк Н. І. До питання про поняття державних соціальних допомог / Н. І. Вознюк // Актуальні питання реформування правової системи України: Зб. Наук. ст. за матеріалами VI Міжнар. наук.-практ. конф., Луцьк, 29-30 травня 2009 р., /Уклад. Т.Д. Климчук. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2009. – С. 374-376.
33. Волкова С. Соціальний захист дітей-інвалідів / С. Волкова // Вісник прокуратури. – 2003. – № 2. – С. 93-95.
34. Галай В. Медіація як один з альтернативних способів захисту прав пацієнтів / В. Галай // Право України. – 2007. – № 10. – С. 35-38.
35. Галиць Г. Удосконалення механізму стимулювання створення робочих місць для інвалідів / Г. Галиць, Ю. Куліков // Україна: аспекти праці. – 2003. – № 3. – С. 10-15.
36. Гарасимів Т. З. Принципи права соціального забезпечення України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. / Т. З. Гарасимів. – К., 2002. – 12 с.
37. Гаршина О. Державна політика зайнятості в зарубіжних країнах / О. Гаршина // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2005. – № 4. – С. 467-472.
38. Головка Л. Ю. Право на соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. / Л. Ю. Головка // Актуальні питання реформування правової системи України: Зб.наук.ст. за матеріалами VI Міжнар.наук.-практ.конф., м. Луцьк, 2009. – С. 381.
39. Головченко В. М. Законодавство України про охорону здоров'я: проблеми реформування й оновлення / В. М. Головченко, Л. А. Грузова //Право України. – 2007. – № 11. – С. 93-95.
40. Головченко В. Правові засади виховання та захисту прав дитини / В. Головченко //Право України. – 2008. – № 5. – С. 88.
41. Гоне А. Державна допомога сім'ям з дітьми погляд експерта Євросоюзу / А. Гоне //Соціальна політика і соціальна робота. – 2000. – № 2. – С. 23–37.

42. Гончаров А. Поняття соціального захисту / А. Гончаров // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 10. – С. 126
43. Грановська В. В. Історія становлення та розвитку недержавних пенсійних фондів в Україні / В. В. Грановська // Актуальні питання реформування правової системи України: Зб.наук.ст. за матеріалами VI Міжнар.наук.-практ.конф., м. Луцьк., 2009. – С. 384.
44. Григоренко Є. Управління активами: від кількості до якості / Є. Григоренко // Вісник Пенсійного фонду України. Ч. 1. – липень. – 2006. – С. 4-5; Ч. 2. – серпень. – 2006. – С. 14-16.
45. Гуменюк І. О. Поняття та значення соціального ризику в системі соціального страхування / І. О. Гуменюк // Актуальні проблеми держави і права: Зб. Наук. пр. – О., 2002. – Вип. 16. – С. 540–542.
46. Гуменюк І. О. Правові основи становлення соціального страхування в Україні: Автореферат дис. На здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / І. О. Гуменюк. – Х., 2001. – 19 с.
47. Гуменюк І. Формування системи соціального захисту населення / І. О. Гуменюк // Право України. – 2007. – № 11. – С. 44-48.
48. Гуменюк І. О. Конституційні гарантії права на соціальне забезпечення в Україні / І. О. Гуменюк // Сучасний конституціоналізм та конституційна юстиція: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Одеса: Юридична література, 2005. – С. 264–266.
49. Гусов К. Н. Современное состояние законодательства и науки трудового права и права социального обеспечения / К. Н. Гусов // Трудовое право. – 2010. – № 7. – С. 7.
50. Данилова В. Державний нагляд у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування / В. Данилова // Справочник кадровика. – 2006. – № 12. – С. 59-65.
51. Дробот Ж. А. Факт втрати годувальника як підстава для пенсії / Ж. А. Дробот // Актуал. пробл. політики: Збірник наук. пр. – О., 2002. – Вип. 13/14. – С. 755–758.
52. Евдокименко О. Н. Социальное страхование: понятие и отличия от социального обеспечения / О. Н. Евдокименко // Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку. – 2007. – 23-24 березня. – С. 355.
53. Ждан М. Щодо поняття та класифікації принципів права соціального забезпечення в Україні / М. Ждан // Юридична Україна. – 2005. – № 1. – С. 33-37.
54. Жернаков В. В. Співвідношення забезпечення та правового захисту соціально-трудова прав / В. В. Жернаков // Актуальні проблеми політики: Збірник наукових праць / Голов. ред. С. В. Ківалов; заст. голов. ред. Л. І. Кормич. – Одеса: Юридична література, 2006. – Вип. 13. – С. 266–269.
55. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування та пенсійне забезпечення у цифрах і фактах [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.pension.kiev.ua>

56. Зайчук О. Б. Правове регулювання організації та діяльності фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття / О. Б. Зайчук // Митна справа. – 2004. – № 5. – С. 73–76.
57. Зезека Н. До питання формування ефективної соціальної політики України / Н. Зезека // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 4. – С. 117.
58. Іпатов А. В. Правові аспекти діяльності українського державного НДІ медико-соціальних проблем інвалідності / А. В. Іпатов, О. В. Сергієні, С. І. Черняк, П. Р. Петрашенко, Д. Г. Антонюк // Сучасні проблеми МСЕ та реабілітації інвалідів. – Дніпропетровськ: Пороги, 2005. – С. 18-23.
59. Каляпіна Є. Проблематика створення робочих місць та працевлаштування інвалідів з позиції роботодавця / Є. Каляпіна // Праця і закон. – 2005. – № 15. – С. 13-20.
60. Качан Л. Соціальний захист дітей-інвалідів в Україні / Л. Качан // Соціальний захист. – 2000. – № 7. – С. 34-37.
61. Китаєв С. М. Про деякі особливості законодавства України про окремі види соціального страхування та його застосування / С. М. Китаєв. – Черкаси: Агрополіс, 2003. – 32 с.
62. Кікіна С. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття та його відмінність від системи оподаткування / С. Кікіна // Право України. – 2005. – № 8. – С. 110–113.
63. Кінащук Л. Особливості проведення страхування співробітників правоохоронних органів в Україні та закордоном / Л. Кінащук // Підприємство, господарство і право. – 2003. – № 12. – С. 27–30.
64. Кінащук Л. Проблемні питання законодавства щодо регулювання соціального захисту в органах внутрішніх справ України / Л. Кінащук // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – № 8. – С. 102–105.
65. Кіндратець О. Пенсійна політика в країнах Заходу / О. Кіндратець // Право України. – 2004. – № 3. – С. 132-135.
66. Ковжарова Е. В. Перспективи впровадження загальнообов'язкового медичного страхування в Україні / Е. В. Ковжарова // Соціальний захист. – 2002. – № 4. – С. 38–39.
67. Ковжарова Е. В. Платна медична допомога: досвід, проблеми / Е. В. Ковжарова // Соціальний захист. – 2006. – № 1. – С. 51-56.
68. Козлова Т. А. Государственные гарантии гражданам, потерявшим работу и заработок (Российский опыт) / Т. А. Козлова // Трудовое право. – 2005. – № 4. – С. 12–21.
69. Козуб І. Г. Додаткові гарантії працевлаштування інвалідів // Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку / І. Г. Козуб. – 2007. – 23–24 березня. – С. 363.
70. Костюк В. Л. Актуальні питання класифікації пенсійних правовідносин у сучасних умовах / В. Л. Костюк, Н. П. Коробенко // Бюлетень

- Міністерства юстиції України. – 2005. – № 7 (45). – С. 85–93.
71. Костюк Я. Ю. Соціальне страхування як регулятор трудової поведінки працівників / Я. Ю. Костюк //Формування ринкових відносин в Україні. – 2004. – № 1. – С. 93–97.
 72. Котляр Д. Недержавне пенсійне забезпечення в ЄС: корисний досвід та можливі висновки для України / Д. Котляр // Парламент. – 2002. – №4. – С. 15–32.
 73. Котляр Д. Оподаткування недержавних пенсій / Д. Котляр // Парламент. – № 8. – 2004. – С. 42–50.
 74. Красномоєць В. А. Інвалідність: відображення соціального явища у теоретичних поняттях в контексті людського розвитку [Електронний ресурс] / В. А. Красномоєць // Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Vpu/Ekon/2009_7/39.pdf
 75. Красота О. І. Соціально-економічні і нормативно-правові проблеми організації діяльності шкіл соціальної реабілітації для неповнолітніх / О. І. Красота //Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ України. – 2008. – № 4. – С. 42.
 76. Курінна А. О. Державна система соціальних пільг в Україні та її недоліки, переваги адресного надання пільг [Електронний ресурс] / А. О. Курінна, В. О. Тураєв // Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vsunu/2011_17/Turaev_Kur.pdf
 77. Куземська С. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування як організаційно-правова форма соціального забезпечення // Вісник львівського університету. Серія юридична. – 2004. – Вип. 39. – С. 367–371.
 78. Кульчицька В. Надання державних допомог дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів// Довідник кадровика. – 2007. – № 1. – С. 92–96.
 79. Кульчицька О. Правове становище соціальних страхових фондів //Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали XI регіональної науково-практичної конференції (3-4 лютого 2004 р.). – Л.,2005. – С. 280–281.
 80. Ласько І. Класифікація джерел права соціального забезпечення України [Електронний ресурс] / І. Ласько // Вісник Львівського університету V. Серія юридична. – 2008. – Вип. 47. – С. 117–123. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vlnu_yu/2008_47/117lbr47.pdf
 81. Ласько І. М. Особливості джерел прав соціального забезпечення України / І. М. Ласько // Актуальні питання реформування правової системи України: Зб.наук.ст. за матеріалами VII Міжнар.наук.-практ.конф., м.Луцьк., 2010. – 4-5 червня. – С. 496.
 82. Лейчонок Н. А. Понятіе инвалидности по законодательству Республики Беларусь / Н. А. Лейчонок //Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку. – 2007. – 23-24 березня. – С. 365.

83. Лесин В. Обмін досвідом у сфері пенсійного реформування / В. Лесин // Людина і праця. – 2004. – № 6. – С. 7–8.
84. Литвиненко В. М. Правосуб'єктність фізичних осіб як отримувачів соціальних послуг / В. М. Литвиненко // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 2. – С. 70.
85. Литвиненко В. М. Щодо змісту терміна “соціальні послуги” в теорії та законодавстві / В. М. Литвиненко // Держава і право: Зб. наук. пр. юрид. і політ. Науки. – 2008. – № 40. – С. 305.
86. Логінов О. Перспективи удосконалення системи пенсійного забезпечення військовослужбовців / О. Логінов // Юридична Україна. – 2009. – № 8. – С. 875.
87. Логінов О. Механізм охорони та захисту права військовослужбовців на пенсійне забезпечення / О. Логінов, О. Полянська // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 7. – С. 79.
88. Логінов О. Правове регулювання нарахування (перерахунку) та призначення пенсій військовослужбовцям Служби безпеки України / О. Логінов, О. Полянська // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 6. – С. 110.
89. Луценко Т. О. Спеціальний стаж та його значення в системі пенсійного забезпечення / Т. О. Луценко // Право і безпека. – 2004. – Т. 3. – № 1. – С. 113–117.
90. Мак Таггарт Г. Пенсійні системи світу: порівняльний аспект // Людина і праця. – 2004. – № 7. – С. 10–12.
91. Маківчук Т. Правове забезпечення соціальної підтримки дітей, які не мають належного батьківського піклування, до надання їм юридичного статусу дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування / Т. Маківчук // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 9. – С. 107.
92. Макійчук Т. М. Правове становище дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що мають інвалідність / Т. М. Макійчук // Держава і право. – 2009. – № 45. – С. 353.
93. Малецький О. Демографія планети / О. Малецький // Вісник Пенсійного фонду України. – 2006. – № 7. – С. 13–15.
94. Малюнос Р. Ю. Суб'єкти правовідносин у сфері соціального забезпечення / Р. Ю. Малюнос // Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку. – 2007. – 23-24 березня. – С. 367.
95. Манацюк Л. М. Особливості звільнення інвалідів з ініціативи власника / Л. М. Манацюк // Праця і закон. – 2005. – № 3. – С. 17–21.
96. Матюшко П. Процес вдосконалення системи соціального страхування триває / П. Матюшко // Праця і закон. – 2005. – № 3. – С. 22-24.
97. Мачуга Н. П. Проблеми становлення медичного страхування в Україні / Н. П. Мачуга // Банківська справа. – 2000. – № 5. – С. 41–44.
98. Мачульская Е. Е. Право социального обеспечения. Учебное пособие.

- /Е. Е. Мачульская. – Москва: Книжный мир, 1999.
99. Машталярчук Б. Фонд України соціального захисту інвалідів: крок за кроком / Б. Машталярчук // Повір у себе. – 2001. – № 41–42. – С. 1–2.
100. Мельник М. І. Законодавство України про охорону здоров'я (коментарі і постатейні матеріали) / М. І. Мельник, М. А. Хавронюк. – К., 2000. – 256 с.
101. Москаленко О. Принципи загальнообов'язкового медичного страхування [Електронний ресурс] / О. Москаленко. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/varnu/2011_3/27Moskal.pdf
102. Мидонова Е. А. Формы защиты интересов в праве социального обеспечения / Е. А. Мидорова // Трудовое право. – 2007. – № 8. – С. 59–64.
103. Мироненко В. П. Забезпечення права дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на сімейне виховання / В. П. Мироненко // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ України. – 2008. – № 6. – С. 10.
104. Миронов А. А. Медицинское страхование [Електронний ресурс] / А. А. Миронов, А. Н. Таранов, А. А. Чейда. – М.: Наука, 2007. – 312 с. – Режим доступу: http://nmm.ru/blogs/SH_Group/medicinsкое-strahovanie-mironov-a-a-taranov-a-a-m-cheyda-a-a-pdf/
105. Максимова Т. С. Міжнародний досвід як необхідність пенсійного реформування в Україні [Електронний ресурс] / Т. С. Максимова, О. С. Луньова. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vsunu/2011_17/Maksimova.pdf
106. Міщенко К. Розвиток організаційно-правових засад діяльності системи соціальних послуг для населення України // Соціальна політика, соціальна робота й охорона здоров'я: як Україні досягти європейського рівня якості послуг?: Зб. Тез конф. / Нац. Ун-т “Києво-Могилянська акад.” – К., 2007. – С. 23–27.
107. Могілевцев М. Система соціального страхування в Швеції / М. Могілевцев // Соціальний захист. – 1999. – № 5. – С. 55–59.
108. Морозова И. С. Льготы как юридическое средство реализации общеправовых принципов / И. С. Морозова // Право и политика. – 2003. – № 5. – С. 25–30.
109. Москаленко В. Ф. Стан формування нормативно-правової бази з питань охорони здоров'я України та відповідальність наказів МОЗ чинному законодавству / В. Ф. Москаленко // Вісник соціальної гігієни та організація охорони здоров'я. – 2005. – № 1. – С. 1–3.
110. Московченко М. Працевлаштування інвалідів / М. Московченко // Юридичний вісник України. – 2003. – № 13. – С. 14.
111. Надточій Б. Соціальне страхування в контексті історії / Б. Надточій // Соціальний захист. – 2003. – № 2. – С. 20–24.

112. Наумець С. О. Соціальні ризики при змінах в організації виробництва і праці / С. О. Наумець // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2005. – № 8. – С. 95–103.
113. Нечай А. Вдосконалення правового забезпечення соціальної допомоги в Україні / А. Нечай // Право України. – 2000. – № 12. – С. 86–90.
114. Орловський О. Проблеми становлення та розвитку в Україні законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття / О. Орловський // Підприємство, господарство і право. – 2003. – № 9. – С. 78–81.
115. Особливості пенсійного забезпечення засуджених до позбавлення волі: метод. рек. зі спецкурсу “Основи реформування кримінально-виконавчої системи України”. – Луцьк:, 2002. – 42 с.
116. Пазенок А. С. Пенсійне право в контексті системи правового соціального захисту / А. С. Пазенок // Держава і право: Зб. наук. пр. Юрид. і політ. Науки. – 2005. – Вип. 27. – С. 222-229.
117. Палій О. Основні напрями реформування системи соціального захисту в Україні / О. Палій // Програма “Україна-2010”: Науково-методичний посібник. – К.: Вид-во УАДУ, 1999. – С. 18–37.
118. Панасюк О. І. Про розвиток недержавного соціального забезпечення / О. І. Панасюк, М. О. Юрков // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2005. – № 1. – С. 59-66.
119. Папієв М. Міжнародний досвід реформування пенсійного забезпечення / М. Папієв // Українські аспекти праці. – 2004. – № 1. – С. 3–11.
120. Пасічніченко С. Правовий зміст понять “інвалід” та “інвалідність” / С. Пасічніченко // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 11. – С. 138–140.
121. Пенсійна реформа в Азербайджані // Вісник Пенсійного фонду України. – червень. – 2006. – С. 12–13.
122. Пенсійне страхування та забезпечення. – К.: Преса України, 2004. – 226 с.
123. Пивоварова Н. Комплексная помощь семьям с детьми / Н. Пивоварова // Социальная работа. – 2003. – № 3. – С. 14-16.
124. Податкові пільги в системі недержавного пенсійного забезпечення // Вісник Пенсійного фонду України. – квітень. – 2006. – С. 12–13.
125. Поліщук В. О. Недержавне пенсійне забезпечення: проблеми пенсійного регулювання / В. О. Поліщук // Актуальні проблеми держави і права: збірн. наук. праць. – О., 2002. – Вип. 16. – С. 551–555.
126. Поляков И. В. Об особенностях медицинского права / И. В. Поляков, А. В. Максимов // Проблемы социальной. гигиены, здравоохранения и истории медицины. – 2001. – № 1. – С. 25–28.
127. Потреби лікарів у нормативно-правовій інформації та шляхи їх задоволення / Москалець Г. М., Щепоняк В. М., Подрушняк В. Б. та інші // Вісник соціальної гігієни та організація охорони здоров'я. – 2000. —

№ 1. – С. 28–33.

128. Права человека и профессиональная ответственность врача в документах международных организаций. – К.: Сфера, 1999.
129. Правовий та соціальний захист інвалідів // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 2000. – № 11. – 414 с.
130. Прийменко О. Правове регулювання процедури підтвердження факту утриманства при призначенні пенсії у зв'язку з втратою годувальника / О. Прийменко // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 8. – С. 121
131. Прилипко С. М. Деякі питання соціального страхування / С. М. Прилипко // Проблеми законодавства. Республіканський міжвідомчий науковий збірник. – Х., 2001. – Вип. 50. – С. 87–92.
132. Прилипко С. М. Недержавне пенсійне забезпечення у системі соціального захисту в Україні / С. М. Прилипко // Проблеми законності. – Х., 2000. – Вип. 43. – С. 63–67.
133. Прилипко С. М. Пенсійне страхування в Україні / С. М. Прилипко // Проблеми законності: Республіканський міжвідомчий науковий збірник. – Х., 2001. – Вип. 51. – С. 170-171.
134. Прилипко С. Розмежування права соціального забезпечення і трудового права / С. Прилипко // Право України. – 1999. – № 10. – С. 58–61.
135. Рудень В. Страхова медицина і медичне страхування: Навчальний посібник / В. Рудень – Л.: Вид-во Обласної книжкової друкарні, 1999. – 307 с.
136. Рудик В. Щодо питання про конституційні гарантії права людини на соціальний захист/ В. Рудик // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 6. – С. 25–28.
137. Рябкин В. И. К вопросу о финансовой устойчивости пенсионного (негосударственного) страхования / В. И. Рябкин // Высшее образование сегодня. – 2005. – № 5. – С. 58-61.
138. Савицкая А. Н. Возмещение ущерба, причиненного ненадлежащим врачеванием / А. Н. Савицкая. – Львов, 2006. – С. 33–47.
139. Сандлер Д. Проблеми і перспективи становлення сучасної системи пенсійного забезпечення в Російській Федерації та Україні / Д. Сандлер // Україна: аспекти праці. – № 7. – 2005. – С. 10-13.
140. Сафаралиев оглы Р. Р. Исмаилов И. И. Виды и значение классификации споров по вопросам социального обеспечения // Трудовое право. – 2009. – № 8. – С. 102.
141. Сивак С. Організаційно-правові основи недержавного пенсійного забезпечення / С. Сивак // Право України. – 1999. – № 1. – С. 119-121.
142. Синчук С. М. Принцип вільної участі суб'єктів в системі недержавного пенсійного страхування / С. М. Синчук // Актуальні питання реформування правової системи України: Зб.наук.ст. за матеріалами VI Міжнар.наук.-практ.конф., м.Луцьк., 2009. – С. 441.

143. Синчук С. Теорія соціального ризику за правом соціального забезпечення / С. Синчук // Право України. – 2003. – № 3. – С. 55-59.
144. Синчук С. Щодо питання про обґрунтування сфери соціально-забезпечувальних відносин [Електронний ресурс] / С. Синчук // Вісник Львівського університету. Серія юрид. – 2011. – Вип. 53. – С. 246–254. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vlnu_yu/2011_53/246lbr53.pdf
145. Синчук С. М. Соціальні послуги як вид матеріального забезпечення за рахунок соціальних страхових фондів / С. М. Синчук // Актуальні питання реформування правової системи України: Зб.наук.ст. за матеріалами VII Міжнар.наук.-практ.конф., м.Луцьк., 2010. – 4-5 червня. – С. 516.
146. Сільченко С. До питання про статус страхувальника як суб'єкта правовідносин загальнообов'язкового соціального страхування / С. Сільченко // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 11. – С. 65.
147. Скоробагатько А. В. Правовідношення з пенсійного забезпечення наукових (науково-педагогічних) кадрів / А. В. Скоробагатько // Держава і право: Зб. наук. пр. Юрид. і політ. Науки. – 2008. – № 40. – С. 283.
148. Скуратівський В. Соціальна політика в контексті європейської стратегії України / В. Скуратівський // Вісник Української Академії державного управління. – 2002. – № 2.
149. Солдатенко О. Про права й обов'язки суб'єктів фінансових правовідносин у системі обов'язкового медичного страхування / О. Солдатенко // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 8. – С. 52.
150. Солдатенко О. Теоретичні засади соціального та медичного страхування / О. Солдатенко // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 3. – С. 108.
151. Соловійов О. Особливості соціального страхування від нещасних випадків на виробництві / О. Соловійов // Вісник Академії правових наук України. – 2007. – № 1(48). – С. 269.
152. Солопова І. В. Щодо визначення поняття “медичне обслуговування” / І. В. Солопова // Наше право. – 2006. – № 3. – С. 93-97.
153. Социальная работа / Под общей редакцией проф. В.И. Курбатова. Серия “Учебники, учебные пособия”. – Ростов на Дону: Феникс, 1999. – 576 с.
154. Соціальний захист дітей-сиріт // Дитинство в Україні: права, гарантії, захист: збірник документів : Частина II. – К.: Столиця, 1998. – С. 63-67.
155. Старченко І. Соціальний захист дітей війни / І. Старченко // Право України. – 2010. – № 6. - С. 64-65.
156. Стаховська Н. М. Відносини в праві соціального забезпечення: Автореф. дис. канд. юрид. наук. / Національний університет ім. Тараса Шевченка./ Н. М. Стаховська. – Київ, 2000. – 19 с.

157. Стаховська Н. Соціальне забезпечення чи захист? //Предпринимательство, хозяйство и право. – 2000. – № 8. – С. 54-58.
158. Сташків Б. До питання про метод права соціального забезпечення / Б. Сташків //Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 3. – С. 53-56.
159. Сташків Б. Місце права соціального захисту в системі права України / Б. Сташків //Право України. – 2001. - № 11. – С. 80-83.
160. Сташків Б. Обчислення строків у праві соціального забезпечення: проблеми правового регулювання / Б. Сташків //Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 9. – С. 141.
161. Сташків Б. Поняття права соціального забезпечення / Б. Сташків // Право України. – 2000. – № 5. – С. 24-27.
162. Сташків Б. Предмет права соціального забезпечення: погляд на проблему / Б. Сташків //Право України. – 2000. – № 9. – С. 71-76.
163. Сташків Б. Процедурні правовідносини у сфері соціального забезпечення: поняття, структура, види / Б. Сташків //Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 12. - С. 95.
164. Сташків Б. Соціальне обслуговування у системі соціального забезпечення: правові питання / Б. Сташків // Право України. – 2005. – №1. – С. 76-79.
165. Сташків Б. Суб'єкти правовідносин у сфері соціального забезпечення / Б. Сташків //Право України. – 2003. – № 2. – С. 39-45.
166. Сташків Б. Утримання німецьких у стаціонарних інтернатних установах та закладах як інститут права соціального обслуговування / Б. Сташків //Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 6. – С. 67-70.
167. Сташків Б. Функції права соціального забезпечення, вимоги сьогодення / Б. Сташків //Право України. – 2001. – № 7. – С. 66-69.
168. Стеценко В. Платні медичні послуги у державних і комунальних закладах охорони здоров'я: проблеми правової регламентації / В. Стеценко //Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 12. – С. 223.
169. Стеценко Валентина Організаційно-правові засади медичного страхування: зарубіжний досвід і пропозиції для України / В. Стеценко //Підприємництво, господарство і право: щомісячн. Нук.-практ. Господарсько-правовий журн. / засн. Спілка юристів України, Ін-т держави і права, НАН України. – 2009. – № 1. – С. 10-13.
170. Сличинський Б. С. Соціальний захист громадян: проблеми та гарантії / Б. С. Сличинський //Право України. – 2003. - № 3. – С. 18-20.
171. Сличинський Б. Щодо галузевої належності інституту недержавного пенсійного забезпечення / Б. Сличинський // Право України. – 2003. – № 8. – С. 95.
172. Стожок Л. Напрями вдосконалення системи державного пенсійного страхування в Україні / Л. Стожок // Україна: аспекти праці. – 2006. – №

1. – С. 13-18.
173. Стратегія реалізації державних гарантій надання медичної допомоги населенню України на засадах медичного страхування: Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції /С. В. Шевчук (голов, ред.). – Ірпінь, 2001. – 254 с.
174. Стрепко В. Поняття допомоги у праві соціального забезпечення //Вісник львівського ун-ту. Сер. Юрид. – Л., 2001. – Вип.. 36. – С. 400-403.
175. Тарасюк Т. М. Закони як джерела права соціального захисту України [Електронний ресурс] / Т. М. Тарасюк // Актуальні проблеми держави і права. Збірник наукових праць. – Випуск 52. – Одеса “Юридична література”, 2010. – С. 131-136. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Arpdir/2010_52.pdf
176. Таршина О. Державна політика зайнятості в зарубіжних країнах / О. Таршина //Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. - 2005. – № 4 . – С. 467–469.
177. Татаренко Г. Моделі соціального страхування в контексті історії / Г. Татаренко //Підприємство, господарство і право. – 2004. – № 7.
178. Татаренко Г. Пенсионные схемы как базовый элемент организации негосударственного пенсионного обеспечения / Г. Татаренко //Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 10. – С. 107-110.
179. Ткач А. Негосударственное пенсионное обеспечение: комментарии специалиста / А. Ткач // Отдел кадров. – № 18. – 2003. – С. 7-11.
180. Ткач А. Пенсионная программа предприятия: цель, задачи, разработка, пути реализации / А. Ткач // Отдел кадров. – 2003. – № 16. – С. 2-3.
181. Толмач О. Право людини на життя та його гарантії у сфері соціального забезпечення / О. Толмач //Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 3. – С. 68.
182. Томашевський В. Правові проблеми працевлаштування інвалідів / В. Томашевський //Справочник кадровика. – 2003. – № 6. – С. 24-27.
183. Українська медицина чекає рішучих змін: Розмова з Міністром охорони здоров'я України М. Поліщуком //Урядовий кур'єр. – 2005. – 29 березня.
184. Феленчак Ю.Б. Історичні аспекти формування ризику як категорії суспільних досліджень [Електронний ресурс] / Ю. Б. Феленчак // Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Sre/2012_1/48.pdf
185. Фещук В. Пенсійна реформа в Україні: фінансово-правовий аспект / В. Фещук // Право України. – 2006. – № 9. – С. 94-96.
186. Хохлов О. Пільги для інвалідів при працевлаштуванні, під час роботи та при звільненні / О. Хохлов // Соціальний захист. – 2003. – № 7. – С. 46-47.
187. Цалюк О. Соціальний захист державних службовців органів внутрішніх справ України / О. Цалюк // Право України. – 2006. – № 5. – С. 149-153.
188. Цифра Г. Пільги учасникам бойових дій та інвалідів війни / Г. Цифра // Справочник кадровика . – 2003. – № 11. – С. 19-23.

189. Чернявська Г. П. Роль процедурних норм у правовому регулюванні процедурних правовідносин у сфері соціального забезпечення / Г. П. Чернявська // Актуальні питання реформування правової системи України: Зб.наук.ст. за матеріалами VI Міжнар.наук.-практ.конф., м. Луцьк., 2009. – С. 459.
190. Чернявська Г. П. До питання про здійснення суб'єктивного права на соціальне забезпечення / Г. П. Чернявська // Актуальні питання реформування правової системи України: Зб.наук.ст. за матеріалами VII Міжнар.наук.-практ.конф., м. Луцьк., 2010. – 4-5 червня. – С. 529.
191. Черняк Ю. Правила міжнародного співробітництва у сфері захисту дітей (на матеріалах Гаазької конвенції 1996р.) / Ю. Черняк // Право України. – 2008. – № 5. – С. 92.
192. Чорнобильська трагедія і діти // Дитинство в Україні: правові гарантії і захист: Збірн. Документів. Част. II. – К.: Столиця, 1998. – С. 229-240.
193. Чутчева О. Г. Правове регулювання соціального захисту громадян України. - Автореферат дис. на здоб. вчен. звання канд. юрид. наук. – К., 1997. – 19 с.
194. Чутчева О. Громадяни як суб'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин: теорія і практика / О. Чутчева // Право України. – 2003. – № 7. – С. 65-69.
195. Чутчева О. Право на соціальну заштиту вопросы теории / О. Чутчева // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 8. – С. 62-65.
196. Швець В. Поняття та система спеціального соціального захисту суддів / В. Швець // Юридична Україна. – 2006. – № 4. – С. 56-59.
197. Швець П. Соціальне страхування в Україні: історія, практика, проблеми / П. Швець. – 2007. – № 3. – С. 33-36.
198. Шестаков В. Ф. Роль негосударственных пенсионных фондов в пенсионной реформе / В. Ф. Шестаков // Вопросы экономических наук. – 2005. – № 4. – С. 119-121.
199. Шинкаренко Л. О. Правове регулювання суспільних відносин у сфері соціального захисту міжнародно-правовий аспект / Л. О. Шинкаренко // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2005. – № 8. – С. 89
200. Ширант А. А. Проблеми принципів права соціального забезпечення: історичний підхід / А. А. Ширант // Актуальні питання реформування правової системи України: Зб.наук.ст. за матеріалами VI Міжнар.наук.-практ.конф., м.Луцьк., 2009. – С. 463.
201. Шкіря М. Соціальний захист військовослужбовців... не в інтересах держави? / М. Шкіря // Юридичний вісник України. – 2010. – 10 16 вересня. – № 36. – С. 5.
202. Шлипка Т. Характеристика інвалідності як однієї з підстав виникнення пенсійних правовідносин / Т. Шлипка // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – № 9. – С. 25-28.
203. Шумило М. М. Криза джерел права соціального забезпечення як

- причина кодифікації пенсійного законодавства [Електронний ресурс] / М. М. Шумило // Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/dip/2010_49/05_5.pdf
204. Шумна Л. П. Правові основи реабілітації інвалідів в Україні: Автореф. дис. к.ю.н. – Х., 2003. – 19 с.
205. Шумна Л. Страхові внески за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням: поняття та їх значення для соціального забезпечення / Л. П. Шумна // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 6. – С. 64-66.
206. Шумна Л. П. Право інвалідів на реабілітацію та державні гарантії його реалізації / Л. П. Шумна // Захист соціальних прав людини і громадянина в Україні: проблеми юридичного забезпечення: Матеріали наук.-практ. конф., 30 січня 2003 р. – К.: “МП Леся”, 2003. – С. 118-124.
207. Шумна Л. П. Соціальний захист дітей-інвалідів: правовий аспект / Л. П. Шумна // Держава і право: Зб. наук. праць. – Юридичні та політичні науки. – Вип. 28. – К., 2005. – С. 400-404.
208. Щукін О. С. До питання про соціальну стандартизацію медичної допомоги: правовий аспект / О. С. Щукін // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. праць. – Вип. 12. – Одеса, 2001. – С. 387-391.
209. Щукін О. С. Правове забезпечення соціальної стандартизації медичної допомоги в Україні / О. С. Щукін // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. праць. – Вип. 11. – Одеса, 2001. – С. 314-316.
210. Щукін О. С. Проблеми визначення змісту права на якісну медичну допомогу за законодавством України / О. С. Щукін // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. праць. – Вип. 17. – Одеса: Юридична література, 2003. – С. 197-205.
211. Щукін О. С. Проблеми визначення поняття якості медичної допомоги за законодавством України // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. праць. – Вип. 18. – Одеса: Юридична література, 2003. – С. 732-737.
212. Юрков М. Соціальний пакет як різновид соціальної діяльності підприємства: правові аспекти / М. Юрков // Право України. – 2007. – № 7. – С. 38.
213. Юровська В. В. Правове регулювання відносин в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. – Х., 2005. – 20 с.
214. Юровська В. Становлення і розвиток загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття / В. Юровська // Право України. – 2004. – № 7. – С. 37-41.
215. Яковлева Т. Соціально-правові передумови запровадження обов'язкового медичного страхування / Т. Яковлева // Підприємництво, господарство і право: щомісячн. Наук.-практ. Господарсько-правовий журн. / засн. Спілка юристів України, Ін-т держави і права, НАН

України. – 2008. – № 11. – С. 71-74.

216. Ярошенко О. Працевлаштування інвалідів: диференціація та проблеми правового регулювання / О. Ярошенко // Вісник Академії правових наук України. – 2004. – № 3 (38). – С. 97-105.
217. Ярычина Е. Правоотношения по обеспечению пособиями семей, имеющих детей / Е. Ярычина // Підприємство, господарство і право. – 2002. – № 2. – С. 69.
218. Яценко В. Повчальні уроки з Латинської Америки / В. Яценко // Вісник Пенсійного фонду України. – 2005. – № 11. – С. 18-19.

Інтернет ресурси

Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.rada.gov.ua>

Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.kmu.gov.ua>

Міністерство соціальної політики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://www.mlsp.gov.ua>**

Державний комітет України у справах ветеранів [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: **<http://www.dkusv.gov.ua>**

Державний комітет України у справах сім'ї та молоді [Електронний ресурс].

– Режим доступу: **<http://www.dksm.gov.ua>**

Пенсійний фонд України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.pension.kiev.ua> ; <http://www.pfu.gov.ua>

Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.social.org.ua>

ОРГАНИ СУДОВОЇ ВЛАДИ

Конституційний Суд України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.ccu.gov.ua>

Вищий господарський суд України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.arbitr.gov.ua>

Верховний Суд України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.scourt.gov.ua>

Єдиний державний реєстр судової практики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://www.reyestr.court.gov.ua>**

БІБЛІОТЕКИ

Спілка юристів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.lawersunion.org.ua>

Асоціація правників України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.uba.kiev.ua>

Нотаріуси України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.notarius.com.ua>

Київський правовий клуб [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.lawclub.org.ua>

Національна бібліотека України ім. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://www.nbu.gov.ua>**

Бібліотека Парламенту України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://www.rada.kiev.ua/LIBRARY/index.htm>**

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://library.univ.kiev.ua>**

Gonzaga Law Library on Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://law.gonzaga.edu/library/ukraine.htm>**

Ukrainian Resource Library (Sabre) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://www.sabre.org>**

ВИДАВНИЦТВА

Юрінком Інтер [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://yurincom.kiev.ua>**

Юстиніан [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://www.justinian.com.ua>**

ПЕРІОДИКА

Юридическая практика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://www.yurpractika.com>**

Юридичний вісник України (Юрінком Інтер) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://www.yurincom.kiev.ua/uvu>**

Галицькі Контракти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://www.kontrakty.com.ua>**

Урядовий кур'єр [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://www.ukcc.com.ua>**

Офіційний вісник України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://www.gdo.kiev.ua>**

Правоведение [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://pravoved.jurfak.spb.ru>**

Світ права (правовий інтернет часопис) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://www.worldoflaw.net>**

ПРАВОВІ ПОШУКОВІ СИСТЕМИ

Законодавство на сервері Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://www.rada.gov.ua/laws/pravo/new>**

Законопроекти на сервері Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://www.rada.gov.ua/proza.htm>**

Нормативно-правова база на Урядовому порталі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **<http://www.kmu.gov.ua/z1/portal/templ?page=search>**